

บ้านของพ่อ เพื่อความสุขของลูก

ใต้ร่มพระบารมี 70 ปี แห่งการครองราชย์ของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช
หนึ่งในพระราชกรณียกิจที่พระองค์ทรงปฏิบัติมาโดยตลอด คือ การเสด็จพระราชดำเนิน
ไปเยี่ยมเยียนราษฎรในแต่ละท้องที่ เพื่อทอดพระเนตรชีวิตความเป็นอยู่ สร้างกำลังใจให้กับราษฎร
รับฟังปัญหาจากคนในท้องถิ่น พร้อมทั้งพระราชทานวิธีแก้ไขปัญหา
จึงเกิดเป็นพระตำหนักในการแปรพระราชฐานเพื่อประทับทรงงาน กระจายอยู่ทั่วทุกภูมิภาค
นอกจากพระตำหนักจิตรลดารโหฐานในกรุงเทพมหานคร

พระตำหนักภูพิงคราชนิเวศน์ จังหวัดเชียงใหม่

สร้างขึ้นในปี พ.ศ. 2504 ใช้เป็นที่ประทับในโอกาสที่เสด็จพระราชดำเนิน
แปรพระราชฐานมาประทับแรมที่จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อทรงงานและเยี่ยมเยียน
ราษฎรในเขตภาคเหนือ รวมทั้งเพื่อรับรองพระราชอาคันตุกะที่เข้ามา
เจริญสัมพันธไมตรีกับไทยในโอกาสต่าง ๆ และถือเป็นต้นแบบการสร้างพระตำหนัก
เพื่อเยี่ยมเยียนราษฎรตามต่างจังหวัดในเวลาต่อมา

พระตำหนักเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์

จัดสร้างโดยบรรดาข้าราชการ และประชาชน ในพื้นที่ภาคเหนือ ในปี พ.ศ. 2507
ด้วยความซาบซึ้งในพระมหากรุณาธิคุณ ของพระบาทสมเด็จพระปรมินทร
มหาภูมิพลอดุลยเดช ภายหลังการต่อสู้ด้วยอาวุธกับผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์
สิ้นสุดลงแล้ว เพื่อเป็นขวัญกำลังใจแก่ประชาชนในพื้นที่ ใช้เป็นที่ประทับในโอกาส
ที่พระองค์และพระบรมวงศานุวงศ์ เสด็จพระราชดำเนินแปรพระราชฐานมาประทับแรม
และตรวจเยี่ยมโครงการตามพระราชดำริในพื้นที่เขาค้อ รวมถึงเยี่ยมเยียนราษฎร
ในพื้นที่ใกล้เคียง

พระตำหนักในโครงการชิงห้วยมัน จังหวัดเพชรบุรี

เป็นเรื่องไม่เรียบง่าย 2 ชั้นสำหรับประทับทรงงาน ในโครงการชิงห้วยมันตามพระราชดำริ
จังหวัดเพชรบุรี แต่เป็นพระตำหนักที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช
ยังไม่เคยได้ประทับ เนื่องจากในช่วงที่กำลังก่อสร้าง พระองค์เริ่มประชวร พระตำหนักแห่งนี้
จึงอาจเรียกได้ว่าเป็น “บ้านทรงงาน หลังสุดท้ายของพ่อ”

พระตำหนักวังไกลกังวล จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

เป็นที่ประทับแปรพระราชฐานและตรวจดูงาน ในโครงการส่วนพระองค์ ในช่วงฤดูร้อน
ของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ
และพระบรมวงศานุวงศ์ทุกพระองค์ โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริหลายโครงการ
จึงมีจุดเริ่มต้นมาจากการทรงงานในพระตำหนักแห่งนี้

พระตำหนักภูพานราชนิเวศน์ จังหวัดสกลนคร

สร้างขึ้นในปี พ.ศ. 2518 โดยพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช
ทรงใช้แผนที่ทางอากาศ และเสด็จฯ สืบหาเส้นทาง เพื่อกำหนดเขตพื้นที่ก่อสร้างพระตำหนัก
ด้วยพระองค์เอง ภายหลังทรงใช้เป็นที่ประทับในช่วงแปรพระราชฐานมาประทับ เพื่อเยี่ยมเยียน
ราษฎรในภาคอีสาน จนเกิดโครงการพระราชดำริขึ้นเป็นอันมาก โดยเฉพาะการหาแหล่งน้ำ
ให้กับประชาชนพร้อมทั้งเปิดโอกาสให้ประชาชน ข้าราชการเข้าเฝ้าฯ รับเสด็จฯ ตามภารกิจ
และเข้าชมบริเวณพระตำหนักชั้นนอก

พระตำหนักเขียว จังหวัดชัยภูมิ

เดิมเป็นบ้านพักของผู้ว่าราชการจังหวัดชัยภูมิ ต่อมาในปี พ.ศ. 2498
ได้ปรับปรุงเป็นพระตำหนัก ที่ประทับแรมของพระบาทสมเด็จพระปรมินทร
มหาภูมิพลอดุลยเดช และสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ
เมื่อครั้งเสด็จพระราชดำเนิน เยี่ยมราษฎรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
ปัจจุบันทางจังหวัดชัยภูมิได้ทำการอนุรักษ์ ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ประวัติศาสตร์
อันทรงคุณค่าของชาวชัยภูมิ

พระตำหนักสิริยาลัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ตั้งอยู่ริมแม่น้ำเจ้าพระยา ตรงข้ามวัดไชยวัฒนาราม พระตำหนักหลังนี้สร้างจาก
ทรัพย์สินส่วนพระองค์ เนื่องในวโรกาสที่สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ
ทรงเจริญพระชนมพรรษาครบ 5 รอบในปี พ.ศ. 2534 โดยใช้เป็นที่ประทับเวลาเสด็จฯ
มายังจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ไม่นานนักก็เกิดฝนตกหนักจนน้ำท่วม

พระตำหนักกักอินธราชนิเวศน์ จังหวัดนครราชสีมา

สร้างขึ้นในปี พ.ศ. 2516 เป็นที่ประทับแปรพระราชฐานของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช
และสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พร้อมทั้งพระบรมวงศานุวงศ์ ในช่วงเดือนสิงหาคม
และตุลาคมของทุกปี โดยทรงเลือกจังหวัดนครราชสีมาเป็นที่ตั้งพระตำหนัก เพราะฐานะทางเศรษฐกิจของราษฎร
ไม่สู้ดีนักเมื่อเทียบกับจังหวัดชายแดนใต้ทั้งสี่ และมีปัญหาเกี่ยวกับความมั่นคง พระตำหนักแห่งนี้ยังมีสุสาน
ของชาวมุสลิมอยู่ภายในบริเวณ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานพระบรมราชานุญาตให้ราษฎรมุสลิม
เข้าออกเขตพระราชฐาน เพื่อประกอบศาสนกิจอุทิศส่วนกุศลให้ผู้วายชนม์ตามความต้องการได้ทุกเมื่อ

เรียบเรียงข้อมูลจาก

- พระราชวังในสมัยรัชกาลปัจจุบัน, สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน (<http://kanchanapisek.or.th/kp6/sub/book/book.php?book=14&chap=2&page=14-2-infodetail08.html>)
- เมตตา ทับทิม, ดอกลีมน์ ฟรีสไตล์เรื่องบ้าน-บ้าน มติชนรายวัน 12 พฤศจิกายน พ.ศ. 2559 (<http://www.matichon.co.th/news/357185>)
- สวดยงาม เรียบง่าย! 13 พระตำหนัก ที่ประทับทรงงานของรัชกาลที่ 9 (<http://lifestyle.campus-star.com/knowledge/38252.html>)

นิทรรศการ ห้องทดลองของพ่อ
02-60/No.10

ผลิตโดย
โครงการกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ
สำนักงานอุทยานการเรียนรู้ (TK park) สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน)
โครงการส่วนพระองค์ สวนจิตรลดา